

Теорія поколінь: чому ми різні і як порозумітися?

Теорія поколінь створена у 1991 році вченими США Нейлом Хоувом (Neil Howe) і Вільямом Штраусом (William Strauss) у книзі «Покоління». Її основні тези полягають у тому, що кожні 20-25 років у світі відбувається зміна поколінь. Людей всередині одного покоління об'єднують спільні цінності, особливості поведінки й звички.

Основою цієї моделі є цінності людей. Так, на думку сучасних учених, саме цінності і їх схожість, а не вік, формують і визначають покоління як групу людей, народжених у певний віковий період, що випробували вплив одних і тих же подій і особливостей виховання, зі схожими цінностями. Ми цих цінностей не помічаємо, але саме вони багато в чому визначають нашу поведінку: як ми спілкуємося, як вирішуємо конфлікти і будуємо команди, як розвиваємося, що і як купуємо, що нас мотивує, як ставимо цілі і управляємо людьми.

Теорію поколінь сьогодні широко використовують соціологи, маркетологи, економісти, психологи, управлінці. Адже, розгадавши таємницю відмінностей поколінь, можна знайти ключик до представників різного віку і налагодити конструктивне порозуміння між поколіннями, щоб подолати прірву непорозуміння між ними.

За американською теорією виділяють шість поколінь (з тих, що сьогодні живуть).

Для України і пострадянських країн роки, що обмежують покоління є зсунутими вперед на три роки:

- покоління переможців або GI (народилися в 1901- 1922)
- Мовчазне покоління (1923 – 1942)
- покоління Бумерів або Бебі-Бумери (1943 – 1963)
- покоління X (1963 – 1983)
- покоління Y (1983 – 2003)
- покоління Z (2003 – 2023)
- покоління α (2023 – 2048)

Для України

- покоління переможців або GI (народилися в 1901- 1922)
- Мовчазне покоління (1923 – 1942)
- покоління Бумерів або Бебі-Бумери (1943 – 1963)
- покоління X (1964 – 1984)
- покоління Y (1985 – 2004)
- покоління Z (2005 – 2025)
- покоління α (2026 – 2051)

Бебі-бумери (1943 – 1963)

Цінності, особливості: ідеалізм, оптимізм, молодість, здоров'я, робота, залученість, імідж, особиста винагорода і статус, ностальгія, сім'я, орієнтація на команду, праця, грамота, медаль.

Девіз «РОБОТА=ЖИТТЯ»

Як з ними спілкуватися представникам інших поколінь:

- Вислухайте до кінця (розмова може бути довгою)
- Буде багато запитань
- Потрібні аргументи, щоб переконати.

Покоління X (1963 – 1983) (1964 – 1984) «Швидше, вище, сильніше»

Цінності, особливості: самостійність, зміни, вибір, надія на себе, індивідуалізм, виживання, навчання протягом всього життя, прагматизм, рівноправність, свобода, споживання, різкі, люблять командувати, чекають від інших самостійності.

Девіз «ЖИТТЯ = КАР'ЄРА»

Як з ними спілкуватися представникам інших поколінь:

- Не перебивайте
- Нейтральна інтонація
- Конкретне запитання – конкретна відповідь
- При розмові з ними заборонено використовувати такі слова як «ні», «не можливо» – завжди пропонувати їм якесь рішення.
-

Покоління Y (1983 – 2003) (1985 – 2004) *Digital immigrants*

Цінності, особливості: зміни, оптимізм, жити сьогоднішнім днем, комунікабельність, впевненість в собі, різноманітність, підпорядкування, мораль, негайна винагорода, громадянська свідомість, досягнення, наївність, профі у техніці, креативність, їм важливо бути собою разом із командою («*Не важливо, скільки я коштую, важливо – скільки мені потрібно*»), життя – це свято.

Девіз «РОЗВАЖАЙСЯ ТА ЖИВИ!»

Як з ними спілкуватися представникам інших поколінь:

- Зрозумійте їх
- Давайте зворотній зв'язок
- Хваліть
- Дозвольте їм швидше рости.

Покоління Z (2003 – 2023) (2005 – 2025) *Digital natives* «Люди майбутнього»

Цінності, особливості: відданість, дотримання правил, закон і порядок, жертвовність, честь, терпіння, економність, підприємницькі якості, тривалість уваги 8 секунд, самостійні у побуті, люблять готувати, досвідчені споживачі, економічно грамотні, зрілі та здатні до самоконтролю, хочуть отримати освіту та знання, їм не все одно, реалісти, дивляться у майбутнє.

Девіз «ЗМІНИМО СВІТ!»

Як з ними спілкуватися представникам інших поколінь:

- Постійно використовуйте зображення для привертання їхньої уваги (саме для них були придумані emoji та стікери)
- Говоріть як із дорослими, навіть на глобальні теми: комунікація – перш за все!
- Враховуйте, що в них є своя думка і право впливати на сімейні рішення
- Розвивайте в них дух підприємництва
- Залучайте до вирішення соціальних проблем, благодійності
- Заохочуйте в них допитливість
- Високі вимоги до батьків, вчителів, роботодавців
- Тривало не можуть будувати кар'єру, а якщо це їм потрібно, то розділяють задачу на 3-4 етапи
- Навички важливіші за знання
- Колаборація (Співробітництво) в будь-якій сфері
- Усвідомлення вибору
- Здобуття навичок для свідомого вибору професії, бізнес-досягнень, блок-чейн навички
- Прийняття рішень
- Їм важче ставати самостійними і вибирати шлях в постійно мінливому світі.
- Найбільша цінність покоління Z – це «Я».

І хоча вважається, що сучасні підлітки запрограмовані на багато і можуть, наприклад, слухати музику, переглядати Instagram і робити домашнє завдання одночасно, це не зовсім так: в результаті увага розсіюється, а інформація засвоюється набагато складніше. Крім того,

заучування і запам'ятовування у них не в пріоритеті, адже вся інформація є в інтернеті. На перший план виходять навички її пошуку і верифікації.

Тепер, коли є корисні онлайн-курси, не завжди очевидний вибір на користь традиційного вузу. Але при цьому сучасна молодь націлена на отримання дійсно корисних знань і на успішну кар'єру, яку, до речі, не завжди пов'язує з офісом, адже працювати віддалено буває комфортніше, враховуючи властиві нинішньої молоді індивідуалізм і загострене почуття справедливості.

Серед їх основних страхів, на першому місці екологічні виклики, за ними йде корупція, а проблеми в економіці - в кінці списку.

Суперечлива інформація щодо ставлення молодих людей до питання віри. Покоління інтернету зростає менш бунтарським, більш терпимим, менш щасливим - і зовсім непередготовленим до життя.

Покоління α (2026 – 2051) «Покоління скла»

«Покоління Альфа» - один з варіантів позначення генерації, наступного після «центеніалів» або «зетів» і «зумерів». Термін запропонований австралійським вченим Марком МакКріндлом. За його визначенням, «альфа» - це діти, народжені після 2010 року. Назвали їх поколінням «альфа». Чому? Все просто: латинський алфавіт скінчився, в науці в такому випадку прийнято переходити до грецького. Це має і якийсь символічний підтекст: новий алфавіт, нова буква, новий початок. Жорстких кордонів, що відокремлюють одне покоління від іншого, не існує в принципі, зазначають в своїй книзі «Четверте перетворення» вищезгадані дослідники.

Цінності, особливості: споживання інформації, наука, технології, ставлення до навчання і роботи, психологія і страхи, ставлення до віри, управління часом.

«Альфи» є учасниками ненавмисного глобального експерименту. Їм з наймолодшого віку замість пустушок, аніматорів і навчальних книжок пропонують дивитися в екрани.

У світі щотижня народжуються понад 2,5 млн «альфа» -дітей.

Коли народяться останні представники покоління (приблизно в 2025-му році), їх буде майже 2 млрд. Що нам чекати від них? Вже зараз зрозуміло, що вплив **технологій на їх життя буде колосальним**. Вони будуть рости, взаємодіючи з штучним інтелектом, роботами, «розумними» іграшками.

Велике значення в їх формуванні гратимуть **соціальні мережі**.

Девіз «СВІТ - ВЕБ-СИСТЕМА»

Для «зетових» Facebook або Snapchat - це інструмент, для «альф» - спосіб життя. Підростаючі діти матимуть «цифровий слід», перш ніж навіть зрозуміють, що це за термін. У них вже зараз є акаунти в Instagram, які ведуться їхніми батьками. Запускаються YouTube-канали; «альфа» -діти, які мають великий вплив на однолітків. При цьому діти вже зараз стурбовані надмірним документуванням батьками їхнього життя в інтернеті, і не без підстав: тут встають на перший план питання репутації і кібербезпеки. Новому поколінню властиво вміння виявляти fake news і більш усвідомлене і раціональне використання часу, проведеного в Мережі.

«Альфи» будуть функціонувати в світі, де все підібрано спеціально під них - від новинних стрічок до набору послуг. Оскільки вони, з більшою ймовірністю, будуть єдиними дітьми в сім'ях, покоління «альфа» має **більше шансів вирости егоїстичним і очікує миттєвого досягнення бажаного**. Вони активно впливають на батьків в питанні придбання речей, а також мають досить кишенькових грошей, щоб здійснювати самостійні покупки.

Покоління «альфа» є самим матеріально забезпеченим, технологічно підкованим і освіченим на сьогоднішній день.

Їм потрібні інтерактивні персоналізовані програми і методи навчання, тому що зміняться і освіту як таку, і сприйняття інформації людьми. Судячи з світовим трендам, **великий відсоток дітей перейде на онлайн-навчання.** У них ще раніше, ніж у «Зумер», будуть формуватися чіткі сили, **до чого потрібно прагнути: це наука, технології.** Професор Університету Кренфілда Джо Нелліса зазначає, **що покоління «альфа» займеться роботою, якої ще не існує.**

Очікувана тривалість їх життя виросте.

Вони будуть ще більше **стежити за здоров'ям**, переживати з приводу глобальних **проблем і питань, пов'язаних з екологією.** Крім того, «альфи» вже зараз активно цікавляться **питаннями польотів в космос.**

Проаналізувавши історію починаючи практично з XV століття до наших часів, вчені-засновники Теорії встановили, що розвиток поколінь повторюється! Приблизно через 80-річний цикл, за який встигає змінитися відповідно чотири покоління, очікується, що вони повторять цінності покоління GI (1900-1923).